

Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru): Lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud ceisiadau penodol am gofrestru

Darpariaeth yn y Bil Cynllunio (Cymru)

Mae Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn diwygio adran 15(3)(c) o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 er mwyn lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud cais i gofrestru maes tref neu bentref (ar ôl i'r 20 mlynedd angenrheidiol o ddefnydd hamdden "fel hawl" ddod i ben) o ddwy flynedd i flwyddyn. Mae hefyd yn diddymu cyfraith bresennol sy'n gymwys i Loegr yn unig.

Argymhelliad Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Mae argymhelliad 41 o Adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor ar y Bil Cynllunio (Cymru) gan Bwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd yn argymhell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i ddileu Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru). Nid yw'r adroddiad yn rhoi rheswm dros y newid hwn.

Tystiolaeth ategol o blaid newid

Fel rhan o'i hymgyngoriad ar ddiwygiadau i'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref¹, mae DEFRA wedi cael tystiolaeth a awgrymodd, er bod rhai o'r farn bod y cyfnod o ddwy flynedd o ras ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref newydd yn rhy fyr, fod y rhan fwyaf o'r farn ei fod yn rhy hir². Rhoddwyd y newid hwn ar waith yn Neddf Twf a Seilwaith 2013, a ddiwygiodd adran 15 o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 er mwyn lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud cais i gofrestru maes tref neu bentref (ar ôl i'r 20 mlynedd angenrheidiol o ddefnydd hamdden "fel hawl" ddod i ben) o ddwy flynedd i flwyddyn.

Cafwyd tystiolaeth yng Nghymru sy'n awgrymu bod y system ar gyfer cofrestru meysydd tref neu bentref yn cael ei defnyddio i rwystro datblygiad yn hytrach nag at ddiben diogelu ardal bwysig o dir³. Mae'r ddarpariaeth yn adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn rhan o becyn o ddiwygiadau sy'n ceisio unioni'r ffordd negyddol y defnyddir y system ar gyfer cofrestru meysydd tref neu bentref.

Yn ei thystiolaeth i'r Pwyllgor, prif wrthwynebiad y Gymdeithas Mannau Agored i'r cynigion oedd ei bod yn pryderu na fydd pobl yn gwybod bod y tir y maent wedi'i ddefnyddio "fel hawl" yn cael ei beryglu gan ddatblygiad arfaethedig nes ei bod yn rhy hwyr i'w achub⁴. Nid yw'r dystiolaeth hon yn cyfeirio'n benodol at leihau'r cyfnod o ras o ddwy flynedd i flwyddyn ac mae'n ymwneud yn bennaf â'r digwyddiadau

¹ DEFRA: Ymgynghori ar gofrestru meysydd tref neu bentref newydd, Gorffennaf 2011

² DEFRA: Ymgynghoriad ar Feysydd Tref a Phentref: Crynodeb o'r ymatebion, Tachwedd 2012

³ Llywodraeth Cymru: Cynllunio Cadarnhaol, Tachwedd 2013

⁴ Y Gymdeithas Mannau Agored: Tystiolaeth i Bwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd, 27 Tachwedd 2014

LF/CS/0214/15 – Atodiad B - Maes tref neu bentref

ysgogi a therfynu yn Atodlen 1B. Nid yw ei thystiolaeth yn mynd yn groes i'r farn bod y broses gynllunio yn rhoi digon o gyfle i'r gymuned gyflwyno sylwadau ar y defnydd a wneir o dir yn y dyfodol, pan gyflwynir cynnig i ddatblygu safle.

Rydym o'r farn y bydd ein cynnig i newid y cyfnod o ddwy flynedd o ras yn cael effaith gadarnhaol drwy ddileu cyfnod hir o ansicrwydd i ddatblygwyr a chymunedau pan na fydd tir yn cael ei ddefnyddio "fel hawl" mwyach.

Un o ganfyddiadau'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref yw bod angen cryn dipyn o amser ac adnoddau i lunio a chyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref. Felly, tybir bod angen cyfnod o ddwy flynedd o ras. Rydym o'r farn nad yw'r gwaith sydd angen ei wneud i lunio cais i gofrestru maes tref neu bentref yn cyfiawnhau cyfnod o ddwy flynedd o ras am fod blwyddyn yn rhoi digon o gyfle i'r gymuned lunio cais a dod yn ymwybodol nad yw tir yn cael ei ddefnyddio "fel hawl" mwyach.

Mae Rheoliadau Tiroedd Comin (Cofrestru Meysydd Tref a Phentref) (Trefniadau Interim) (Cymru) 2007 yn nodi'r gofynion y dylid eu cynnwys mewn ceisiadau i gofrestru meysydd tref neu bentref. Y gofynion hyn yw⁵:

Y ffurflen gais i gofrestru maes tref neu bentref a'r datganiad statudol⁶, wedi'u llofnodi gan yr ymgeisydd neu swyddog awdurdodedig priodol ymgeiswyr sy'n gyrff;

Map o'r safle ar raddfa o 1:2,500 o leiaf;

Copi o unrhyw ddogfennau eraill sy'n ategu achos yr ymgeisydd.

Rydym o'r farn bod gofynion y cais yn llai beichus na'r hyn sydd angen ei wneud i lunio cais cynllunio, am nad yw'n ofynnol cyflwyno gwybodaeth dechnegol na chynnal arolygon. Daw'r wybodaeth fwy cymhleth sy'n ofynnol gan y ffurflen gais ar ffurf cyfiawnhad dros y cofrestriad arfaethedig gan yr ymgeisydd. Datganiad yw hwn yn syml, a gellir darparu rhai eraill gan dystion.

Gwneir y rhan fwyaf o'r gwaith sy'n ymwneud â cheisiadau i gofrestru meysydd tref neu bentref gan yr Awdurdod Cofrestru Tiroedd Comin ar ôl i gais i gofrestru maes tref neu bentref sy'n cydymffurfio â'r safonau gofynnol a nodir yn y Rheoliadau gael ei gyflwyno. Ar yr adeg hon, byddai cais i gofrestru maes tref neu bentref eisoes wedi'i wneud o fewn y cyfnod o ras. Bydd yr Awdurdod Cofrestru Tiroedd yn gyfrifol am ystyried y dystiolaeth a gyflwynwyd gyda'r cais yn ofalus, a all dderbyn neu

⁵ Rheoliadau Tiroedd Comin (Cofrestru Meysydd Tref neu Bentref) (Trefniadau Interim) (Cymru) 2007; Rheoliad 3

⁶ Ffurflen gais i gofrestru Maes Tref neu Bentref a datganiad statudol:

<http://gov.wales/topics/environmentcountryside/farmingandcountryside/common/commonsact2006/guidelin-es-on-the-commons-act-2006/section-15-application-form/?skip=1&lang=cy>

LF/CS/0214/15 – Atodiad B - Maes tref neu bentref

wahodd tystiolaeth bellach gan yr ymgeisydd neu drydydd partïon ar ôl i'r cais gael ei gyflwyno. Gall hefyd benderfynu ymchwilio i'r cais drwy wrandawriad, ymchwiliad neu achos gerbron pwyllgor perthnasol y Cyngor o'r awdurdod, er mwyn profi'r dystiolaeth yn ddiduedd.

Gwnaeth yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol gais am dystiolaeth yn ei hymgyngoriad ar gofrestru meysydd tref neu bentref newydd ym mis Gorffennaf 2011 gan ofyn i ymgeiswyr TVG nodi faint o amser a dreuliwyd yn casglu tystiolaeth gan ddarpar ddefnyddwyr safle sy'n destun cais. Mewn ymateb i'r ymgyngoriad hwnnw roedd yr amser a gymerwyd yn amrywio o naw diwrnod i 22 diwrnod⁷. Ystyrir bod yr amser hwn yn cynnwys y wybodaeth a gasglwyd cyn gwneud y cais yn ogystal ag ar ôl cyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref.

Felly, rydym o'r farn bod y newid yn adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn rhoi cyfnod rhesymol o amser i gasglu digon o wybodaeth i gyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref.

⁷ Diwygiadau i'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref: Asesiad Effaith Rhif: Defra1470, Medi 2012.